

Politisk påvirkning

– våre krav opp mot valget i 2021

Politisk påvirkning som tillitsvalgt i Økologisk Norge

Har du lyst til å engasjere deg i politiske prosesser lokalt? Som tillitsvalgt i Økologisk Norge har du mulighet til å utøve politisk påvirkning for å få politikerne til å prioritere våre saker. Hvordan man jobber lokalt handler til en viss grad om lokale forhold og nettverk. For å påvirke lokalt er det helt nødvendig å ha kontakt med politikerne lokalt og fortelle dem om hvorfor økologisk landbruk er viktig. Det er ulike måter å opprette kontakt med lokale politikere på, det kan skje gjennom skriftlige innspill over e-post, men det beste er å møte politikerne. Gjennom møter med politikerne kan man bygge relasjoner som kan være nyttig for laget og organisasjonen over tid.

For å bidra og påvirke kan personlig kontakt med enkeltpersoner være viktig. Det er ofte enklere å overbevise enkeltpersoner, så det er viktig å få oversikt over hvem som jobber med hva og hvem som kanskje er spesielt opptatt av norsk landbruk generelt og øko-saken spesielt. Det er viktig at argumenter blir tilpasset med tanke på hvem en snakker med. Et tips kan være å ikke bruke tid på å forsøke å overbevise folk som allerede er overbevist eller folk som aldri kommer til å bli det. Forsøk å finne ut hvem som kan dra med seg andre og hvem som har innflytelse.

På disse sidene finner du ressurser for hvordan du går frem for å påvirke politikere lokalt, og hvordan vi skal jobbe sammen nasjonalt og lokalt for å påvirke Stortingsvalget 2021. Til sist finner du landsstyrets forslag til konkrete endringer i partienes programmer høsten 2020.

Hva vil vi oppnå?

Politiske mål for 2021

1. Konkret og tallfestet ambisjon for offentlig innkjøp.
2. Konkrete tiltak for å øke norskandelen innen økologisk mat
3. 15% målet for økologisk produksjon og forbruk må gjeninnføres og følges opp med en forpliktende opptrappingsplan

Landsstyret har utarbeidet en ny strategi for Økologisk Norge fra 2020 til 2030. Denne skulle etter planen ha blitt vedtatt på landsmøtet våren 2020 men ble utsatt da landsstyret ønsket større involvering fra lag og tillitsvalgte enn det et digitalt møte legger opp til. Gitt situasjonen med covid-19 denne høsten har landsstyret innkalt til [ekstraordinært digitalt landsmøte](#) 12. november 2020, der strategien vil være en av sakene som skal opp på dagsorden.

Økologisk Norge sentralt arbeider opp mot Stortingsvalget i 2021 med en rekke punkter. Tre punkter kan være viktige for våre tillitsvalgte å ta med seg og arbeide med videre lokalt:

1. 15%-målet for økologisk produksjon og forbruk må gjeninnføres og følges opp med en forpliktende opptrappingsplan

Økologisk Norge ønsker å gjeninnføre 15%-målet for økologisk produksjon og forbruk. Et samlet norsk landbruk støtter Økologisk Norge i kravet om tydelige mål for økologisk produksjon og forbruk i Norge. Økologisk Norge forventer at partiene tar økologisk landbruk inn i sine programmer, slik at neste regjeringserklæring vil inneholde tydelige formuleringer om en konkret og ambisiøs målsetting og tydelig satsing for norsk økologisk produksjon og forbruk.

2. Konkret og tallfestet ambisjon for offentlig innkjøp

En konkret og forpliktende opptrappingsplan for å nå de økologiske målsettingene er avgjørende for å lykkes. Vi trenger et mer stabilt marked for at flere skal kunne satse på økologisk landbruk. Partiene må vise at de har konkrete og tallfestede ambisjoner for offentlig innkjøp av norsk økologisk mat. Ambisjonene må så bli fulgt opp med en klar opptrappingsplan. Dette vil være et tydelig og viktig signal til de bøndene som har gått foran og vist vei til en mer miljøvennlig og bærekraftig matproduksjon. Det vil også stimulere andre til å følge etter.

3. Konkrete tiltak må settes inn for å øke norskandelen innen økologisk mat

Norskandelen på økologisk i butikk er alt for lav, og det er for lett å importere for å dekke det økologiske forbruket i Norge. Selvforsyning er en grunnleggende tanke i økologisk landbruk. Det må jobbes systematisk for å bygge merkevaren norsk økologisk.

Myndighetenes uttalte satsing på norsk frukt- og grøntproduksjon, må inkludere norsk *økologisk* frukt og grønt. Her er det gode muligheter for å øke norskandelen av økologiske varer. Frukt og grønt er en viktig varekategori for norske økoforbrukere. Det vises tydelig i den store tilstrømmingen til andelslandbrukene og REKO-ringene, der økokunder som ikke finner det de vil ha av norsk økologisk frukt og grønt i butikkene, slutter opp om de nye omsetningsformene og handler i stort monn.

Tilgangen på norske økologiske varer i butikk er for dårlig. Samtidig er det svært vanskelig, særlig for mindre produsenter, å komme inn i butikk med varene sine, og det er altfor lett for kjedene å importere varer for å dekke økoforbruket i Norge. Økologisk Norge mener at myndighetene må sette inn konkrete og effektive tiltak for å øke norskandelen, særlig på frukt og grønt. Økologisk Norge forventer også et systematisk arbeid for å bygge merkevaren norsk økologisk framover.

Aktiviteter for tillitsvalgte høsten 2020 og våren 2021:

- Lage plan for oppfølging lokalt
- Innspill til partienes fylkeslag
- Invitere politikere på møte
- Leserinnlegg

Lag en plan:

Politisk påvirkning handler i bunn og grunn om å snakke med folk som har myndighet til å bestemme. For å få gjennomslag er det viktig å planlegge påvirkningsarbeidet, for å få oversikt over hva man ønsker å oppnå og hvem man må snakke med for å få gjennomslag. [Her finner dere utkast til en arbeidsoversikt](#). For å få gjennomført arbeidet kan det være viktig at arbeidet fordels mellom styremedlemmene i laget, og at ikke alt faller på en person. Lag en oversikt over hva som skal gjøres når, og hvem som er ansvarlig for å følge det opp.

Møte med politikerne

Det viktigste et lokal- eller fylkeslag kan gjøre for å få gjennomslag er å ha møter med politikerne eller andre viktige nøkkelpersoner som kan bidra til å påvirke lokalpolitikken lokalt. Gjennom møter bygger man relasjoner, og et møte gir laget mulighet til å gi politikerne kunnskap om hva økologisk landbruk er. I møte med politikere er det viktig at dere representerer Økologisk Norge på en god måte. Det er viktig å forberede seg godt og vite hva man ønsker å formidle.

Her er noen tips til hvordan dere kan gå fram:

1. Inviter deg selv på møte med politikerne

Politikerne har lyst til å snakke med organisasjonene i sin kommune eller valgkrets for å få mer kunnskap om hva som engasjerer deres velgere. Å møte en politiker trenger ikke være vanskelig, det kan enkelt gjøres ved å finne kontaktinformasjon til politikeren på kommunens nettside og enten ringe eller sende en epost hvor du inviterer deg på møte.

I møter med politikere er det fint å representere Økologisk Norge på en god måte. Det er viktig å ha forberedt seg og tenkt over hva dere sier og hvordan dere sier det. Kjenn argumentene deres og ha god kjennskap til politikeren dere skal møte.

2. Forbered deg på møtet

Politikerne har mange møter og leser mange sakspapirer til hvert eneste møte. Derfor er det smart å forberede deg godt til møtet og lage et møtenotat som oppsummerer innspillene til Økologisk Norge, men pass på at det ikke er for langt, det bør ikke overskride en side. Det bør inneholde informasjon om hvem Økologisk Norge er og hvilke ønsker og krav vi har.

3. Gjennomfør møtet

Når du møter politikere og andre beslutningstagere kan det være lurt å legge opp til en god dialog, målet er å skape en relasjon og få formidlet kunnskap og informasjon om øko-saken. Ta gjerne imot spørsmål, og er det noe du ikke kan svare på så si at du skal undersøke og komme tilbake med et svar. Dokumenter gjerne møtene og viderefordre dette til medlemmene i deres lokale område, for eksempel gjennom sosiale medier.

Kronikker og leserinnlegg

Kronikker og leserinnlegg trenger ikke være lange for å komme på trykk, men det er viktig at den omtaler en sak som er interessant for allmennheten. Tenk gjennom hva du vil formidle og til hvem dette skal formidles.

Politisk påvirkning steg for steg

1. Velg en sak

- Bestem dere for hvilken sak dere ønsker å fronte
- Følg med i nyhetsbildet – skjer det noe på et tema eller en sak som Økologisk Norge mener noe om?
- Hold dere oppdatert på hva som skjer i lokalpolitikken.
- Er det noen andre lokale organisasjoner som jobber lokalpolitisk? Kanskje dere kan utveksle ideer?

2. Få kunnskap om saken

- Sett dere inn i saken, les dere opp og finn fakta.
- Hva er det som må skje for at dere skal få saken deres gjennom? Hva må endres?
- Finn gode argumenter for at forslaget deres får gjennomslag. Hva er motargumentene?

3. Få oversikt

- Finn ut hvor og hvordan dere kan fremme saken. Hvem er ansvarlig?
- Finn ut om denne eller lignende saker har vært oppe til behandling tidligere og hvordan det eventuelt gikk den gang.
- Lag en oversikt over alle lokalpolitikkerne. Hvem er på deres side i saken? Hvem er motstandere? Hvilke andre støttespillere har dere lokalt?
- Finn ut om det er politikere dere kan samarbeide med for å få forslaget igjennom.
- Undersøk om dere kan alliere dere med andre organisasjoner eller ungdomspartier lokalt
- Følg med i lokalavisa og se etter om noen andre uttaler seg om saken.
- Legg en plan for hvordan dere skal få saken deres gjennom.

4. Skap oppmerksomhet rundt saken

- Skriv leserinnlegg i lokalavisa.
- Ha aksjoner.
- Arranger temakveld eller debatt om saken.

5. Ta kontakt

- Finn kontaktinformasjon til de lokale politikerne på nettsidene til kommunen eller fylket, og ta kontakt.

- Kontakt organisasjoner og ungdomspartier det kan være aktuelt å samarbeide med, og prøv å planlegge et samarbeid.
- Prøv å få til møter med sentrale politikere og politikere dere kan alliere dere med.

6. Følg opp saken

- Prøv å få politikerne til å forplikte seg så mye som mulig.
- Oppretthold trykket på saken slik at de ikke glemmer det.
- Vær til stede på møtet der saken skal besluttes. Vær der når politikerne kommer, hils på dem og minn dem på at det er viktig at de stemmer for deres forslag.
- Følg også opp etter at forslaget er vedtatt. Spør om hva som skjer, hva som er fremdriftsplanen og hva som blir gjort.

Gjennomgang av partiprogrammene – hva kan vi påvirke?

Landsstyret i Økologisk Norge har gjennomgått partienes arbeidsprogrammer fra 2021 til 2025. Under finner dere en oppsummering fra landsstyret, og forslag til konkrete punkter som kan påvirkes.

Arbeiderpartiet:

Arbeiderpartiets programkomite har levert [førstekastet til partiprogrammet](#), med høringsfrist 1. desember. I utkastet står det det mye bra om klima og miljø. Men det står ikke noe om de prioriterte målene fra Økologisk Norge, med tanke på nasjonale mål for økologisk landbruk og offentlig innkjøp.

Under kapitlet "Jordbruk og næringsmiddelindustrien, trygg mat og trygge arbeidsplasser" (linje 779) passer det med et nytt punkt:

Linje 806: *En nasjonal målsetting om 15% økologisk landbruk innen 2030 fordi økologisk landbruk er en spydspiss for miljøriktig og bærekraftig landbruk.*

I kapitlet "En rettferdig klima- og naturpolitikk som kutter utslipp og skaper jobber" (linje 2858) står det på linje 2883-2884: Vi vil bruke offentlige anskaffelser og statlig eierskap til å skape markeder for klimavennlige produkter.

På linje 2937 står det: Vektlegge klima og naturhensyn sterkere i offentlige anskaffelser.

Denne formuleringen gir god bakgrunn for Økologisk Norge til å foreslå:

Linje 2938: *I offentlige innkjøp av matvarer skal minst 15% være økologisk.*

Rødt

Det er mye bra om økologisk i [Rødt sitt utkastet](#) som skal vedtas på landsmøtet i mars 2021. Forslaget fra landsstyret er at det kan tilføyes følgende:

Linje 1350: *Økologisk landbruk som spydspiss for bærekraftig og miljøvennlig landbruk må styrkes.*

Linje 2152:

- *Nytt punkt i: En nasjonal målsetting om 15% landbruk innen 2030.*
- *Nytt punkt h: Minst 15% økologisk i offentlig innkjøp av matvarer innen 2030.*

Senterpartiet

[Programkomiteen i Senterpartiet har levert førstutkast](#), og har nå sendt ut et [studieopplegg](#) til medlemmene. Det blir derfor viktig å kontakte Senterpartiets medlemmer rundt omkring i landet og prøve å få inn Økologisk Norge sine forslag. Det er gode argumenter for Økologisk Norge at begge faglagene (Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag) og Bondebladet (i lederartikkel 3/9-2020) går inn for et nasjonalt mål, og offentlig innkjøp av økologiske varer for å gi forutsigbare forhold for bønder og omsetningsleddene.

Forslag fra landsstyret i Økologisk Norge:

Ny linje 1698: *Økologisk landbruk er en spydspiss for et miljøvennlig og bærekraftig landbruk. Økt offentlig innkjøp vil gi stabile og forutsigbare markedsforhold.*

Etter linje 1715: *Sette et nasjonalt øko-mål for produksjon og forbruk på 15% innen 2030. 15% av offentlig innkjøp av matvarer skal være norskprodusert økologisk.*

Venstre

Venstre har [førsteutkastet av sitt politiske program](#) klart. Frist for å komme med endringsforslag er 15.november 2020. Venstre har med mye bra om økologisk landbruk og forbruk. Blant annet skriver de: «Økologisk landbruk er et viktig alternativ for å sikre varig fruktbarhet i jorda, nok og rent vann, dyrevern, naturmangfold og lokal mattrygghet. Vi vil styrke tilbudet og etterspørselen etter økologiske varer. Det offentlige bør etterspørre miljøvennlige varer som er tilvirket med høye etiske og sosiale standarder». De skriver også at: «Vi vil øke andelen av økologisk landbruk fordi det er viktig for naturmangfold og ikke minst forbrukernes valgfrihet».

Forslag til tilføyelse i setning fra landsstyret i Økologisk Norge:

Linje 414: *Vi vil øke andelen av økologisk landbruk og ha et nasjonalt mål om 15% innen 2030 fordi det er viktig både for naturmangfold og ikke minst forbrukernes frihet. Av offentlig innkjøp av matvarer skal minst 15% være økologisk.*

Høyre

Programkomiteen har levert sitt [førsteutkast til nytt partiprogram](#), og høringsfristen er 20.november. Landsstyret har ikke klart å finne noe om økologisk landbruk i førsteutkastet. Men landsstyret har allikevel noen forslag:

Linje 408: *15% økologisk landbruk innen 2030 som spydspiss for et miljøvennlig og bærekraftig landbruk.*

Linje 1607: Styrke økologisk landbruk som spydspiss for naturmangfold.

Sosialistisk venstreparti

Førsteutkastet til SV er ikke levert, men skal leveres i uke 43. Økologisk Norge har hatt møte med nestleder i komiteen, Arne Nævra, og levert følgende innspill :

- *Økologisering av landbruket er en viktig del av omstillingen til grønn økonomi. Økologisk landbruk bidrar til dette, både som driftsform og som spydspiss for økologisering av det konvensjonelle landbruket.*
- *Økologisk landbruk skal bidra til redusert utslipp av klimagasser og være en viktig faktor i å bevare naturmangfoldet både over og under jordskorpa.*
- *Sosialistisk venstreparti vil:*
 - *Ha en målsetting og en opptrappingsplan for 20% økologisk landbruk i Norge innen 2030.*
 - *Offentlige innkjøp skal være i tråd med opptrappingsplanen for økologisk landbruk, det vil si 20% økologisk innen 2030.*

Innspill fra Økologisk Norge til SVs arbeidsprogram må tilpasses førsteutkastet når det foreligger.

Miljøpartiet de grønne

Mdg har allerede en formulering om økomål i [sitt førsteutkast](#). Det lyder som følger: «MDG vil (linje 2027) lage en opptrappingsplan for økologisk landbruk, slik at minst 20 prosent av norsk matproduksjon er økologisk innen 2030, og stimulere til en økologisering av hele jordbruket (...linje 2029) med bedre vekstskifte, redusert bruk av syntetiske sprøytemidler og redusert jordbearbeiding». De har også følgende formulering på offentlig innkjøp (linje 2034): «At stat, kommuner og fylker bruker innkjøpsmakten sin til å velge kortreist og økologisk mat i egen virksomhet og egne institusjoner og foretak».

Økologisk Norge innspill på [linje 2034](#) er følgende: *Det lages en opptrappingsplan for å nå målet om 20 % offentlig innkjøp av økologisk i 2030.*

Kristelig Folkeparti

Programkomiteen skal levere sitt forslag i november.

Fremskrittspartiet

Fremskrittspartiet har ikke lansert et førsteutkast enda, men åpnet for å [gi innspill til sitt partiprogram](#).